מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות טענה, נימוקים, טענה נגדית והפרכה במאמר דעה
- לזהות מילות קישור ואת הקשר הלוגי שהן מבטאות
- לנתח את מבנה הטקסט ולחשוף הנחות יסוד סמויות

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – הבנת הנקרא

1. ב – השעמום הוא מרחב חשוב שיש לשמור עליו
2. ב – הוא מתחיל לשוטט, לחבר זיכרונות ולדמיין
3. ב – ספורטאית שזקוקה לימי מנוחה
4. ב – סבלנות וריכוז
5. ב – להקדיש רבע שעה ביום בלי מסך, מוזיקה או משימה

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – היא טוענת ההפך - שהשעמום הוא מרחב שיש לשמור עליו
2. נכון – כך כתוב בפסקה השלישית
3. לא נכון – היא אומרת שזמן הוא משאב יקר, אך מסבירה שמנוחה היא גם חלק מניצול הזמן
4. נכון – הפסקה האחרונה מדברת על עולם שבו כולם רצים

חלק ג' – השלמת מילים

1. מרחב
2. גירוי
3. להתרכז
4. סבלנות
5. קשרים

חלק ד' – מילות קישור והקשר הלוגי

- 1 – ג (סיבה)
- 2 – א (ניגוד)
- 3 – ה (מסקנה/תוצאה)
- 4 – ב (מנייה (סדר נימוקים))
- 5 – ד (ויתור)

חלק ה' – מבנה הטיעון

1. פתיחה בשאלה רטורית והצגת העמדה
2. נימוק ראשון: השעמום מעודד יצירתיות
3. נימוק שני: השעמום מפתח סבלנות וריכוז
4. נימוק שלישי: השעמום מחזיר אותנו לקשר עם אחרים
5. הצגת טענה נגדית והפרכתה
6. הצעה מעשית וסיום מחזק

חלק ו' – חשיבה וכתיבה

1. טענה נגדית: השעמום הוא בזבוז זמן בעולם תחרותי.
   הפרכה: ניצול זמן אמיתי כולל גם מנוחה והתבוננות, לא רק עשייה
2. השעמום מעודד יצירתיות, והוא מפתח סבלנות ויכולת ריכוז

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הציפייה: זיהוי שהשעמום הוא מרחב חשוב שיש לשמור עליו
- הציפייה: זיהוי טענת בזבוז הזמן וההפרכה דרך דימוי הספורטאית או דרך הרעיון שמנוחה היא גם ניצול זמן
- הציפייה: מילת קישור נכונה עם הסבר מדויק של הקשר (סיבה/ניגוד/מסקנה/ויתור)

טיפים להפעלה:

- כדאי לפתוח בשיחה קצרה על חוויית שעמום אישית של התלמידים לפני הקריאה
- מומלץ להדגיש את מבנה 'יש הטוענים... אולם...' כדפוס חוזר בכתיבת טיעון
- בחלק הפתוח כדאי לעודד תלמידים להביא דוגמה אישית משלהם לתמיכה או להפרכה של טענת הכותבת

דף תרגול: בשבחי השעמום - מאמר דעה

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

המאמר 'בשבחי השעמום' הוא מאמר דעה שבו הכותבת טוענת כי יש לשמור על מרחב של שעמום בחיינו. בדף זה נתרגל זיהוי טענה, נימוקים ומבנה הטיעון.

1 חלק א' – הבנת הנקרא

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי הטענה המרכזית של הכותבת?

א) יש לבטל את השעמום ב) השעמום הוא מרחב חשוב שיש לשמור עליו ג) יש להתאמן כל הזמן

ד) יש למלא כל רגע פנוי בפעילות

2. לפי הכותבת, מה קורה במוח כשאין גירוי מבחוץ?

א) הוא נרדם ב) הוא מתחיל לשוטט, לחבר זיכרונות ולדמיין ג) הוא מפסיק לעבוד לגמרי

ד) הוא נעשה עצבני

3. מה הדימוי שהכותבת משתמשת בו כדי להפריך את הטענה שהשעמום הוא בזבוז זמן?

א) ילד שמשתעמם בחצר ב) ספורטאית שזקוקה לימי מנוחה ג) תור ארוך לקופה

ד) מחשב שצריך לטעון

4. איזו מיומנות, לפי הכותבת, מתפתחת מתוך שהייה עם עצמנו?

א) מהירות קריאה ב) סבלנות וריכוז ג) זיכרון מספרים ד) כושר גופני

5. מה הכותבת מציעה לעשות בסוף המאמר?

א) לקרוא ספר כל יום ב) להקדיש רבע שעה ביום בלי מסך, מוזיקה או משימה ג) להירשם לחוג

ד) לבטל שיעורים

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הכותבת טוענת שהשעמום הוא אויב שיש להביס	☐	☐
2	לפי המאמר, ילדים שמשתעממים בחצר נוטים להמציא משחקים חדשים	☐	☐
3	הכותבת טוענת שזמן הוא משאב לא חשוב	☐	☐
4	המאמר מסתיים במשפט שמחזק את העמדה באמצעות דימוי של אנשים שרצים	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

1. השעמום אינו אויב שיש להביס, אלא _____ שיש לשמור עליו

2. כאשר המוח אינו מקבל _____ מבחוץ, הוא מתחיל לשוטט

3. מי שאינו מסוגל לשבת עשר דקות ללא הסחה, יתקשה גם _____

4. השעמום מלמד _____ ומזכיר לנו שלא כל רגע חייב להיות מרגש

5. מתוך החלל הריק נוצרים _____ שלא היו נוצרים אילו כל אחד היה שקוע בעולמו

4 חלק ד' – מילות קישור והקשר הלוגי

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. משום ש	___	**א.** ניגוד
2. אולם	___	**ב.** מנייה (סדר נימוקים)
3. לכן	___	**ג.** סיבה
4. ראשית/שנית	___	**ד.** ויתור
5. ובכל זאת	___	**ה.** מסקנה/תוצאה

5 חלק ה' – מבנה הטיעון

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	נימוק ראשון: השעמום מעודד יצירתיות
☐	פתיחה בשאלה רטורית והצגת העמדה
☐	הצעה מעשית וסיום מחזק
☐	הצגת טענה נגדית והפרכתה
☐	נימוק שני: השעמום מפתח סבלנות וריכוז
☐	נימוק שלישי: השעמום מחזיר אותנו לקשר עם אחרים

6 חלק ו' – חשיבה וכתיבה

ענו בקצרה.

1. נסחו במילים שלכם את הטענה הנגדית שהכותבת מזכירה ואת ההפרכה שלה

2. ציינו שני נימוקים שהכותבת מביאה לטובת השעמום

כרטיס יציאה

מהי הטענה המרכזית של הכותבת במאמר?

מהי הטענה הנגדית שהיא מזכירה, וכיצד היא מפריכה אותה?

תנו דוגמה אחת למילת קישור מהטקסט והסבירו איזה קשר לוגי היא מבטאת

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀